

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

742

Vragen van de leden **Asante** en **Tanamal** (beiden PvdA) aan de Ministers van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *het aanbod van psychische hulp voor studenten* (ingezonden 4 november 2016).

Antwoord van Minister **Bussemaker** (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) (ontvangen 13 december 2016). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2016–2017, nr. 543.

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Psychische hulp voor student schaars maar nodig» over de grotere hulpvraag van studenten naar psychische hulp en onvoldoende adequate facilitering van professionele begeleiding in de vorm van studentpsychologen?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Hoe beoordeelt u de bestaande verschillen bij hoger onderwijsinstellingen met betrekking tot de facilitering en bereikbaarheid van studentpsychologen?²

Antwoord 2

Ik vind het belangrijk dat er aandacht uitgaat naar studenten die tijdens hun studie tegen psychische problemen aanlopen en dat een goede begeleiding aangeboden wordt. Het is aan de instellingen zelf om te bepalen hoeveel studentpsychologen zij aanstellen. Volgens het Interstedelijk Studenten Overleg (ISO) zijn er in het hbo gemiddeld 2,7 psychologen per instelling beschikbaar, in het wo zijn dit er 4,5. De VSNU geeft aan dat alle universiteiten psychologische hulp in hun pakket hebben voor begeleiding en ondersteuning van studenten. Uit het rapport van de ISO blijkt dat studenten de hulp over het algemeen goed kunnen vinden en zij ook positief zijn over de kwaliteit van de hulp. Naast studentpsychologen wordt er op de instellingen vaak kans geboden om deel te nemen aan speciale (groeps)trainingen. Naast

¹ <http://nos.nl/op3/artikel/2138919-psychische-hulp-voor-student-schaars-maar-nodig.html>

² <http://www.iso.nl/persbericht/studentenpsychologen-zeer-gewaardeerd-onvoldoende-gefaciliteerd/>

het aanbod dat op de onderwijsinstellingen zelf beschikbaar is, is uiteraard ook de reguliere ggz-zorg beschikbaar. Ik vind landelijke normen daarom verder niet noodzakelijk.

Als er bij een bepaalde onderwijsinstelling behoefte blijkt te zijn aan extra capaciteit, dan is het goed daarover binnen de instelling het gesprek te voeren en eventuele maatregelen te treffen. In Rotterdam loopt nu, bijvoorbeeld, een initiatief waarbij studenten met lotgenoten samengebracht worden en ook gebruik kunnen maken van peer-to-peer coaching. Ik ben op de hoogte gesteld van de ontwikkeling van dergelijke projecten op verschillende hogescholen. Expertisecentrum Handicap en Studie brengt dit onderwerp regelmatig onder de aandacht, er zijn meerdere studiedagen en regionale bijeenkomsten georganiseerd met psychische problemen als thema. Hier komen veel decanen en studieadviseurs op af. Ook zijn er studentpsychologen aanwezig.

Vraag 3

Klopt het dat er ook hoger onderwijsinstellingen zijn zonder studentpsychologen? Zo ja, bent u bereid deze instellingen aan te sporen om zo spoedig mogelijk studentpsychologen aan te stellen?

Antwoord 3

Er zijn geen universiteiten zonder studentpsychologen. Er zijn mij geen onderzoeken bekend die erop wijzen dat er hogescholen zijn zonder de beschikbaarheid van studentpsychologen.

Vraag 4

Deelt u de mening dat een student zo snel mogelijk geholpen dient te worden wanneer deze behoefte heeft aan bijstand van een studentpsycholoog en dat er actie ondernomen moet worden bij te lange wachtlijsten?

Antwoord 4

Ja, zie verder het antwoord op vraag 2.

Vraag 5

Ziet u een taak voor hoger onderwijsinstellingen om bij te dragen aan de landelijke campagne van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport om het taboe op depressie weg te nemen? Zo ja, welke rol zouden hoger onderwijsinstellingen volgens u moeten vervullen en hoe gaat u hen bewegen om deze rol op te pakken? Zo nee, waarom niet?³

Antwoord 5

Het is voor (hoger) onderwijsinstellingen van belang dat het taboe over deze aandoening doorbroken wordt, en dat er binnen de instelling aandacht is voor signalen die mogelijk kunnen wijzen op risico's tot het ontwikkelen van een depressie. Een open cultuur en houding tegenover (psychische) aandoeningen is van groot belang. Een open klimaat moedigt aan om over problemen en teleurstellende ervaringen te spreken en kan mogelijk ergere problematiek voorkomen. Ik zie hier ook een taak voor de medezeggenschap binnen de instelling.

De hogescholen en universiteiten hebben al belangrijke stappen gezet om studenten met een beperking te helpen met hun studie. Zij verlenen al vaak maatwerk en ondersteunen deze studenten met specifieke regelingen, voorzieningen en in sommige gevallen individuele begeleiding. Daarnaast kan ook flexibilisering van het opleidingsprogramma een oplossing zijn. In mijn Strategische Agenda Hoger Onderwijs 2015–2016 heb ik het belang van meer maatwerk in het onderwijs ook benadrukt.

Mochten studenten te maken hebben met een psychische aandoening of klachten van depressieve aard, dan is echter de reguliere gezondheidszorg met als eerste stap de huisarts de meest aangewezen weg.

³ <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2016/09/25/landelijke-campagne-moet-taboe-op-depressie-wegnemen>

Vraag 6

Deelt u de mening dat studenten gestimuleerd moeten worden om zich in te schrijven bij een huisarts wanneer zij naar een andere stad verhuizen om daar te gaan studeren? Zo ja, wat doet u om dit te stimuleren? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6

Het staat een student vrij om bij de huisarts in de oude woonplaats te blijven, of een huisarts in de nieuwe woonplaats te zoeken. Het voordeel van een huisarts in de nieuwe woonplaats is dat de zorg dichtbij is, en het dus eenvoudiger is om een bezoek aan de huisarts te brengen. Maar de student kan ook redenen hebben om bij de oude huisarts te blijven, bijvoorbeeld vanwege de goede behandelrelatie met deze huisarts. Om patiënten (zoals studenten) te ondersteunen die willen overstappen van huisarts, heeft de Patiëntenfederatie Nederland (NPCF) samen met de Landelijke Huisartsen Vereniging (LHV) een brochure gemaakt. In de brochure worden de stappen beschreven die de patiënt kan nemen bij het kiezen van een andere huisarts.

Vraag 7

Hoe beoordeelt u in het licht van bovenstaande vraag de meerwaarde van studentenhuisartsen die veel ervaring hebben met de problematiek van de doelgroep en eventueel bij lichtere psychische klachten van studenten ook de POH GGZ in hun praktijk kunnen inschakelen?⁴

Antwoord 7

Voor sommige studenten zal een studentenhuisarts extra prettig zijn, voor andere studenten niet. Daarin zullen studenten onderling verschillen. Inmiddels zien we in elk geval dat 87% van de huisartsenpraktijken een POH-GGZ heeft, en deze POH-GGZ kan inderdaad van toegevoegde waarde zijn bij de inzet van zorg aan studenten met psychische problemen. Daarbij is het wel van belang dat een student ook binnen de opleiding voldoende ondersteuning vindt bij dergelijke problematiek.

Vraag 8

Bent u bereid om in gesprek te gaan met hoger onderwijsinstellingen om blokkades weg te nemen die ervoor zorgen dat studenten niet naar een studentpsycholoog kunnen gaan? Zo ja, hoe? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 8

Aandacht vanuit de omgeving is zeer belangrijk voor studenten die kampen met psychische problemen. Deze problemen zijn vaak niet zichtbaar voor de docent en de student zal, wegens taboes, mogelijk niet altijd op tijd aan de bel trekken bij psychische klachten. Ik zie de oplossing daarvoor vooral in een open cultuur binnen de instelling en de medezeggenschap als een van de instrumenten om daaraan bij te dragen, als de cultuur te wensen overlaat. Zie ook de antwoorden op vraag 2 en 5.

⁴ POH GGZ: Praktijkondersteuning Huisarts Geestelijke Gezondheidszorg